

Föltetszik a hajnal

Tömörkény István művei a Tiszafüzi Magvető kiadásában

A SZEGEDI ÍRÓK tekintélyes hagyatékával szemben még ma is nagy adósságnak vanunk. S úgy tűnik, mintha a jó emlékeztető Tömörkény Istvánnak tartoznánk legtöbbet, aki írásai jelentékeny részét nem tudta kötetbe gyűjteni közzétenni. Harminchárom éves írói munkássága alatt nagyon sok tárcája, karcolata és rajza jelent meg a szegedi és az országos lapokban, de ki tudja, mennyit temettek ezekből maguk alá a naponta magasodó újsághegyek! Halála óta több posthumus kötet is megjelent, de a legújabb kutatások arról adnak számot, hogy hírlapi hagyatékának nagy része még ma is feltáratlan az olvasók előtt.

Az év egyik legszebb és legértékesebb könyvével ebből a nagy adósságból törlesztett most, Madácsy László főiskolai docens gondos kutató és szerkesztő munkájával a Tiszafüzi Magvető Könyvkiadó a kötet megjelentetésével. Tömörkény anakidején csak egy-egy lap olvasóközönségét lephette meg ezekkel a prózai gyöngyszemekkel — a kiadó most az egész magyar olvasótáborát ajándékozta meg, s az újságírók, költők, művészek, kiváló fonó- és szövők — látogatott el Szeged textilüzemeibe.

A Jutatórugár volt az első álmom. Papp Tibor üzemi DISZ-titkár a városi DISZ-bizottság nevében köszöntötte a vendégeket, akik mindjárt az üzembe mentek. Alaposan szemügyre vették a gépeket, beszélgettek a dolgozókkal. A beszélgetések során hasznos javaslatok is születtek, kicserélték tapasztalataikat. A déli órákban a Szegedi Textilművekbe látogattak el a vendégek. Ezt a szép üzemet eddig csak képekről ismerték, most nagy érdeklődéssel szemléltek kívülről-belülről. Karai György főművezető és Balázs Antal technológus kalauzolták a vendégeket, akik alig akartak kifogni a kérdésekből. Még azt is megkérdezték, hogy a szalaggyártó gépen miért gyullad ki a piros lámpa. Azután megismerkedtek a korszerű gépek, amely szálakadást esetenként működően leáll és a lámpa jelzi a rendellenességet.

Amint a gépek közt jártak, kis táblákra lettek figyelmesek. Kraj elvtárs adta meg a felvilágosítást: a Szegedi Textilművekben — talán az országban elsőnek — bevezették az önálló műhelyszámolás rendszerét. A kis táblákban számok mutatják, mennyi a száz kilogramm fonatra eső költség, mennyi a kötőzési idő, a megengedett hulladék, stb. A számok állandóan figyelmeztetik a dolgozókat, hol kell esetleg javítani munkájukon.

A vendégeket, akik alig akartak kifogni a kérdésekből. Még azt is megkérdezték, hogy a szalaggyártó gépen miért gyullad ki a piros lámpa. Azután megismerkedtek a korszerű gépek, amely szálakadást esetenként működően leáll és a lámpa jelzi a rendellenességet.

Irodalmi matinékat rendez a TTIT

Az irodalom széleskörű ismertetése és népszerűsítése céljából a Társadalom és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat és a városi tanács népművelési osztálya a Filharmonia közreműködésével irodalmi matiné-sorozatokat rendez a szegedi Nemzeti Színházban. A matiné előadói különböző korok és nemzetek irodalmát ismertetik meg a hallgatókkal, ugyanakkor a fővárosi és a szegedi színészek részleteket mutatnak be a világirodalom legjobb és leghíresebb alkotásaiból.

Az első irodalmi matiné november 13-án, vasárnap lesz.

Elhalasztják az Ifjúsági Akadémia harmadik előadását

A DISZ városi bizottsága felhívja a diszista fiatalok és a DISZ-szervezetek figyelmét, hogy az Ifjúsági Akadémia harmadik előadását — amelyet Hollós Ervin, a DISZ Központi Vezetőség titkára tart „A

Szolnok megye vezet a begyűjtési versenyben

A Begyűjtési Minisztérium jelenti:

Kukoricabegyűjtésben Hajdu, Békés és Szolnok megye vezet. A burgonyabegyűjtésben Szabolcs, Hajdu, Nógrád, a sertésbegyűjtésben Heves, Somogy, Borsod, a tojásbegyűjtésben Somogy, Zala, Vas, a baromfibegyűjtésben Csongrád, Békés és Szolnok megye érték el a jó eredményt.

Az éves begyűjtési verseny következő heteiben az elmaradt megyéknek pótlókat kell a mulasztást és biztosítani kell a tervnek nemcsak globális, hanem részletes teljesítését is. Ehhez az szükséges, hogy az eddigiekkel sokkal szigorúbban ellenőrizze a hátraleköszőket és a notórius nemteljesítőket ellen a törvény teljes szigorával lépjenek fel. A jelentések szerint egyes cikkekben még mindig viszonylag sok termelő hátralekösz. Különösen nagy a hátralekösz Szabolcs, Békés és Szolnok megyében.

Az éves begyűjtési verseny együttes értékelése szerint az október 29-i állapotnak megfelelően a megyék sorrendje a következő: 1. Szolnok, 2. Borsod, 3. Vas, 4. Győr, 5. Heves, 6. Békés, 7. Nógrád, 8. Somogy, 9. Pest, 10. Csongrád, 11. Hajdu, 12. Zala, 13. Komárom, 14. Veszprém, 15. Szabolcs, 16. Baranya, 17. Fejér, 18. Tolna, 19. Bács.

bát fel kell rónunk a kötet szerkesztőjének! A könyv végén közli, hogy melyik írás mely lap hányadik évfolyamában jelent meg, de a lapszám megjelölését elmulasztja. Így nem sok értelme van ennek a jegyzetnek, mert ha történetesen az „Ami nem nagyon többé” című karcolat eredetijére lenne kíváncsi egy olvasó, a Szegedi Napló 1913. évfolyamát jóformán végiglapozhatná, mire a 252. számban rátalálna. Reméljük azonban, hogy egy esetleges második kiadásban ezt a hibát már kiigazítják!

A TISZAFÜZI MAGVETŐ könyvkiadó eddigi rövid működése alatt szép és hasznos szolgálatot tett már az élő szegedi irodalom és a szegedi haladó hagyományok közkinccsá tételében. Ime, csak ez az egy kötet is milyen hatalmas értékeket jelent!

S. I.

A Rákosi Mátyás tanulmányi érdemérem nyeresei

Az oktatásügyi miniszter döntése alapján a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 38. évfordulója alkalmából a következőket jutalmazták Rákosi Mátyás tanulmányi érdeméremmel:

A Szegedi Tudományegyetem végzett hallgatói közül: Simonyi Sándor jogász, Papp Ignác jogász, Nikolin Éva magyar szakos középiskolai tanár, Furka Árpád kémia-fizika szakos középiskolai tanár.

A Szegedi Pedagógiai Főiskoláról:

Leiner Gyula történelem-földrajz szakos ált. isk. tanár, Török János matematika-kémia szakos ált. isk. tanár, Szigeti Ottília orosz nyelv-és irodalom szakos ált. isk. tanár, Nagy Aranka történelem-ének szakos ált. isk. tanár.

Anyakönyvi hírek

I. KERÜLET

Házasság:

Farkas János-Vida Aranka, Marka László-Szűcs Ilona, Veres József-Asztalos Erzsébet, Szabó-Gál András-Légrádi Vilma, Radics Lajos-Pósa Margit, Vastag Péter-Koczás Éva, Tóth István-Farkas Gizella, Bogyn Miklós-Gojdár Juszina.

Születések:

Kónya Imre-Aszalai Juszina, Juszina, Székely Ferenc-Németh Márta Gyöngyi, Vecsernyés József-Bujdosó Ilona Ilona, Matolcsi Imre-Eszias Veronika Imre, Halasi Ferenc-Szilágyi Erzsébet László, Rozinka István-Vendrey Irén Róbert, Molnár Miklós-Mónos Rozália Miklós, Mészáros Mihály-Török Anna Edit, Szvoboda József-Kovács Erika Erika, dr. Kádás Tibor-Molnár Erzsébet, Szófia, Laci János-Bakos Mária Hldikó, Füz Imre-Zádori Ida Ida, Varga János-András Ilona Imre, Török Sándor-Rébek-Nagy Margit Imre, Sándor Antal-Takács Erika Klára, Balogh József-Pálmai Ilona József, Ambrus Vilmos-Kovács Ilona Vilmos, Belajszki Krisztina-Radity Velina, Nevenka, Tanács József-Simon Erika Eszter, Tanács József-Simon Erika László, Kiss Gyula-Kardos Erzsébet Katalin, Völgyesi Nándor-Mályba Margit Nándor, Borbély Sándor-Rácz Piroka Árpád, Kristóf István-Lancsácvics Erzsébet Mihály, dr. Bodrogi Tamás-dr. Gajó Mária Csilla, Sándor László-Ferenc Borbála Ilona, Horváth János-Kosó Piroka Rozália, Miklós István-Török Erika Agnes, Vastag Mihály-Köröndi Mária Anna, Talla Gyula-Driesner Anna Gábor, Hegyes János-Lengyel Matild Zoltán, Boros István-Veszprémi Piroka István, Róza László-Rácz Julianna István, Németh Gábor-Török Ilona Mária, Szabó Lajos-Ungi Margit Lajos.

Elhalalt:

Dávid Magdolna 25, Szabó Lajos 75, Szöllösi Rozália 1 éves, Bánhidai Ödönne Czimmer Olga 53, Csányi József 57, dr. Benke László 42, Erdélyi Jánosné Bata Erzsébet 58, Borbála Istvánné Brulyó Emerencia 71 éves, Györfi Józsefné Lengyel Erzsébet 81 éves korában.

éves, dr. Berksey Lászlóné dr. Simon Irén 57, Szabó Anna 2 hónapos, Szalai K. András 6 napos, Bakos János 65 éves, Pinter Julianna 81 éves, Hajnal Lajos 9 hónapos, Magony Péter 6 éves, Erdős József 5 napos, Rátka Irén Kovács Mária 66 éves korában.

II. KERÜLET

Házasság:

Kuk István-Mária Agnes, Kis Ernő-Nagy Juszina, Bánszki András-Tóth Mária, Tóth Sándor-Bitő Borbála, Oszgyáni József-Gazdik Gizella.

Születések:

Bálint Péter-Savanya Irén Péter nevű gyermeke.

Halálozások:

Urbán Lejosné Dani Mária 65, Szél Antal 58, Baló György 70 éves korában.

III. KERÜLET

Házasság:

Virág István-Kőszó Ilona, Evele Zsigmond-Hegedűs-Bite Julianna, Bakó József-Pérneki Erzsébet, Bürgés István-Kopasz Erzsébet, Németh Béla-Tamás Máriaival kötött házasságot.

Születések:

Merschdorf Ferenc-Nagy Margit Ferenc, Balogh Jenő-Dudás Anna Károly, Nádási András-Kriszbai Irén István, Nógrádi Jácint-Hansági Klára Tibor, Gsohany László-Kiss Margit Margit, Görög Ferenc-Marti Sarolta Ferenc, Molnár József-Daróczy Klára Tibor, Sándor Jenő-Kolompár Mária Géza, Szemerédi Antal-Fekete Mária Ferenc, Lazurn Barna-Iványi Julianna Brigitta, Tóth János-Kiss Erzsébet Erzsébet, dr. Tapodi Dömötör-Tapodi Adienne Éva, Dobó Ferenc-Herczeg Ilona Gyöngyi, Garami Pál-Dobay Rozália Mária, Ocskó Mihály-Szabó Ilona Ilona.

Elhalalt:

Mészáros Imréné Földi Mária 85, Szabó Lajosné Szivér Mária 48, Kovács Zoltán 54, Bodrogi Sándor 51, Bokor Imre 85, Völcsi István 70, Teimel Bernát 77 éves korában.

A RÁDIO MŰSORA: 1

November 7. hétfő

Kossuth-rádió

4.30 Falunaptár, 4.35 Reggeli zene, 5. Falurádió, 6. Hírek, 7. Szabad Nép vezércikke, hírek, 7.59 Önnep reggelen, 8. Hírek, 8.10 Hangverseny, 9. Operafelvételek, 9.20 Gyermekrádió, 10. Emlékezés a Nagy Októberi Szocialista Forradalomra, 10.30 Állami Népi Együttes ünnepi műsora, 11. Este 6 után Kazincbarcika... 12 óra 15. Népdalhangverseny, 12. Szív küldi, 13.30 Gyermekkorok, 14.15 Önnepi hangverseny, 15. Hírek, 15.30 Irodalmi műsor a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 38. évfordulóján, 16.10 Táncezen, 17. Milliósok, Viglák, 17.50 A nép dalnokai, 18.20 Moszkvai Rádió összejelzése, 19. Operahangverseny, 20. Esti Híradó, 20.20 Első szerelem, Operett, 22. Hírek, 22.10 Táncezen, 23. Zenekari hangverseny, 24. Hírek, 0.10 Virágének.

Petőfi-rádió

8 Fűvészek, 8.30 Hangszerszólók, 9. Előadás a Nagy Októberi Szocialista Forradalomról, 9.30 Forradalmi dalok, 10.10 Szív küldi, 11. Szórakoztató zene, 12.30 Verses, zenés irodalmi műsor, 13.

óra 05 Erkel opérából, 14 Filmzene, 14.20 Részletek a „Rákóczi” című daljátékból, 15.20 Nóták, 16. Szovjet írók megzenésített műveiből, 17. Szórakoztató zene, 17.45 Gyöngyszemek a világirodalom nagy költőinek szabadságverseiből, 18.05 Chopin arcképe... 18.55 Népi együttesek hangversenye, 19.45 Táncezen, 20.45 Kamarazene, 21.20 Műkedvelő énekek hangversenye, 22. Zenekari hangverseny.

— Össztánc lesz a Móra Ferenc Kultúrotthonban vasárnaponként. Az első ilyen össztánc ma délután 4—8-ig diákoknak, este 8-tól ifjélig pedig felsővárosi, üzemi fiataloknak kezdődik. A diák-össztáncra 4, az esti össztáncra pedig 5 forint lesz a belépődíj. Vass Karcsi és zenekara muzsikál.

GYERMEKEKNEK

Kép... papmacska... alabárd...

Társasjáték

Ennek az érdekes, emlékezőtehetséget fejlesztő játéknak, amelyre most megtanítunk benneteket, Pajtások, az a nagy előnye, hogy nem kell hozzá semmi kellék. Sőt, a játékvezető kívül, akinek egy ceruzára és egy darab papírra van szüksége, más nem is használhat semmiféle segédességet. A játék nagyon érdekes, izgalmas, megmutathatók között, ki a legény, ész dolgában.

A résztvevők nagy körben helyet foglalnak a szobában. Minél többen vannak, annál jobb. A játékvezető középre áll és elindítja a játékot oly módon, hogy kijelöl valakit kezdőnek. A kezdőnek egy szót kell mondania, akármilyet. Például ezt: kép. A mellette ülőnek, ismételve a kép szót, egy másikat kell mondania, olyat, ami az ismételt szó utolsó betűjével kezdődik, tehát például: papmacska. A következő ismétli az eddig elhangzott szavakat, és a legutolsó szó utolsó betűjével új szót mond. Ez így folytatódik tovább. Természetesen egyre nagyobb figyelmet igényel a játék, mert hiszen például tizediknél, vagy ha újra kezdjük a kört, már egész listát kell felsorolni fejből. Nézzünk egy példát: 1. kép, 2. papmacska, 3.

alabárd, 4. daloskönyv, 5. végrehajtó, 6. ólomhegy, 7. lyuk, 8. kávé, 9. ég, 10. gilár stb.

Hogy ellenőrizni lehessen a helyes sorrendet, a játékvezető mindig felírja, ki mit mondott. A papírt természetesen nem mutatja senkinek. A játék addig folytatódik, amíg játékosok vannak. Akkor ugyanis, ami-

kor valaki megakad a felsorolásban, elvéli a sorrendet, kiesik a játékból. A győztes az, aki legtöbbet bírja.

Próbáljátok ki, s majd megíjátok, milyen a memóriátok!

TALÁLÓS KÉRDÉS

Vizen megy, nem zuhog, Sáson megy, nem zuhog, Eső veri, nem ázik, Fagy éri, nem fázik. Mi az?

(Háza)

A meggondolatlan teknősbéka

Indus mese

Elt egyszer, valahol messze egy teknősbéka. Szép tisztavízű tó partján volt a tanyája. Két vadlúd járogatott el a tóhoz és a teknősbékával jóbarátok lettek. Egyszer a vadludak azt mondták a teknősbékának:

— Mi gyönyörű helyen lakunk, egy hegy alján. Nézd meg a mi lakásunkat. Elviszünk magunkkal. Itt van egy rúd, csőrünkbe vesszük a két végét, te a száddal jól kapaszkodjál a középhe és elröpkülni veled. De nehogy útközben szólni találd, jól szorítsd össze a szádat!

A teknősbéka örömmel fogadta el a meghívást, megkapta szájával a rudat, a libák csőrükbe vették a rúd két végét és felrepültek a magasba a rúdon csüngő teknősbékával. Mikor a falu gyerekei meglátták a levegőben utazó társaságot, meglepetten kiáltottak:

— Nini, ott repül két liba és rúdon cipel egy teknősbéka!

A teknősbéka azt hitte, hogy a gyerekek csúfolni akarják és mérgében rájuk akart kiabálni:

— Mi köztök hozzá, ti neveletlen kölykök, hogy az én barátain magukkal visznek?

De alig nyitotta ki a száját, eleresztette a rudat és leest a magasból. A mások segítségével magasba kapaszkodó ostoba teknő össze-vissza törté magát, így fizetett meggondolatlanságáért.